

Taitotehtävä Tilastotehtävä: Harjoitus indeksin tulkinnasta

Indeksi

UUSIEN KONEIDEN VAIKUTUS PUUVILLAN TUOTANTOON JA HINTAAN ENGLANNISSA*

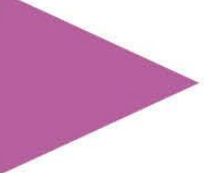
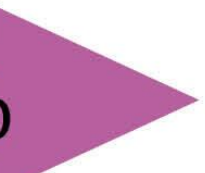
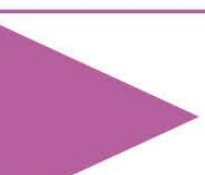
	1770	1820
raakapuuvillan kulutus	100	5 000
valmiiden puuvilla- tuotteiden vienti	100	20 000
puuvillan hinta	100	8

* 100 = vuoden 1770 taso

Tämä taulukko on esimerkki indeksistä. Mitä sillä tarkoitetaan?

Indeksi

UUSIEN KONEIDEN VAIKUTUS PUUVILLAN TUOTANTOON JA HINTAAN ENGLANNISSA*

	1770	1820
raakapuuvillan kulutus	+ 4 900% 	5 000
valmiiden puuvilla- tuotteiden vienti	+ 19 000% 	20 000
puuvillan hinta	-92% 	8

* 100 = vuoden 1770 taso

Indeksi kertoo siis jonkin ilmiön tai asian suhteellisen kehityksen. Jos lähtötaso on sata, kehityksen voi muuttaa helposti prosenteiksi.

Mitä teollistumisen ajan ilmiöitä taulukosta löytyy?

UUSIEN KONEIDEN VAIKUTUS PUUVILLAN TUOTANTOON JA HINTAAN ENGLANNISSA*

	1770	1820
raakapuuvillan kulutus	100	5 000
valmiiden puuvilla- tuotteiden vienti	100	20 000
puuvillan hinta	100	8

* 100 = vuoden 1770 taso

- Raaka-aineiden kulutus kasvaa.
- Jalostettujen tuotteiden vienti kasvaa.
- Hyödykkeiden hinnat laskevat.

Miten tulkitset Iso-Britannian ja Saksan teollisuustuotannosta kertovaa tilastoa?

TEOLLISUUSTUOTANNON KASVU

Vuodet	Iso-Britannia	Saksa
1845–54	27,5	11,7
1865–74	49,2	24,2
1885–94	70,5	45,3
1905–13	100,0	100,0
Prosenttiosuus maailman teollisuus- tuotannosta vuonna 1913	14,0	17,7

* 100 = vuodet 1905–13

Lähde: Carlo M. Cipolla (1980): *Fontana Economic History of Europe*, osa 4.

Tulkintoja tilastosta

- Tilasto kertoo teollisuustuotannon kasvun indeksinä.
- Perusarvo on sijoitettu vuosiin 1905–1913.
- Ison-Britannian teollisuustuotanto on kasvanut koko aikana 72,5 prosenttiyksikköä. Tilaston ilmoittamat kasvuprosentit Iso-Britannialle ovat 21,7, 21,3 ja 29,5.
- Saksan teollisuustuotanto on kasvanut koko aikana 88,3 prosenttiyksikköä. Tilaston ilmoittamat kasvuprosentit Saksalle ovat 12,7, 21,1 ja 54,7.
- Saksan teollisuustuotanto kasvaa aluksi hitaammin kuin Ison-Britannian, mutta lopussa kasvu on voimakkaampaa.
- Indeksi kertoo vain kehityksen vauhdin, mutta tilastosta nähdään myös, että vuonna 1913 Saksan osuus maailman tuotannosta on suurempi kuin Ison-Britannian.